

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členiek senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobcu **N.I.E.**, S.G., X., B., zast. JUDr. S.B., H.X., D.S., proti žalovanému **T., s.r.o.**, L.X., P., IČO: X., zast. JUDr. S.L., N.X., S.Ľ. o zaplatenie 751 122 HUF s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Cbm 2/04-156 zo dňa 16. októbra 2006, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Cbm 2/04-156 zo dňa 16. októbra 2006 v napadnutej časti o 751 122 HUF a trov konania **p o t v r d z u j e**.

V časti úrokov z omeškania **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 10 495 Sk.

Odôvodnenie :

Napadnutým rozsudkom krajský súd, ako súd prvého stupňa, uložil žalovanému, aby zaplatil žalobcovi sumu 751 122 HUF s 13,45% ročným úrokom z omeškania od 1.1.2002 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu ohľadom úroku z omeškania zamietol. Žalovanému uložil, aby zaplatil trovy konania tak, ako to uviedol vo výroku. V dôvodoch svojho rozsudku uviedol, že vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, výsluchom účastníkov a zistil, že 5.7.2001 žalovaný ako mandant a žalobca ako mandatár uzavreli zmluvu (pomenovanú ako mandátna zmluva), predmetom ktorej bolo poskytovanie poradenských služieb mandatárom mandantovi, a to ako pomoc pri získavaní prehľadu o trhu v Maďarsku a o existujúcom okruhu zákazníkov, pomoc pri nadväzovaní kontaktov s týmito firemnými zákazníkmi v Maďarsku, sprevádzanie mandanta na rokovaníach s týmito firemnými zákazníkmi, pomoc pri stanovovaní optimálnej stratégie na rokovanie a pomoc pri tvorbe cenových kalkulácií v rámci ponúk a pri obsahovom stvárnení ponúk. V bode 4 zmluvy sa žalovaný ako mandant zaviazal zaplatiť žalobcovi ako mandatárovi za jeho služby paušálnu odmenu vo výške 4600 DEM s tým, že fakturáciu vykoná mandatár najneskôr po troch mesiacoch. Faktúru je mandant povinný uhradiť do 30 dní po jej obdržaní. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú od 1.7.2001 do 31.12.2001. Faktúru č. X. zo dňa 17.9.2001, splatnou 21.10.2001, žalobca žalovanému vyúčtoval odmenu za služby vo výške 4600 DEM a 25% DPH pri kurze 1 DEM = 130,63 HUF, takto faktúra znela na sumu 751 122 HUF. Vykonaným dokazovaním, vypočutím konateľov účastníkov, súd mal za preukázané, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu mandátnej zmluvy podľa § 474 a nasl. Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky, na použitie ktorého sa účastníci dohodli v čl. 6/2. Podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky, účinných v čase vzniku a trvania záväzkového vzťahu medzi účastníkmi, mandátna zmluva je základným typom takého správania, pri ktorom výkon činnosti nie je závislý na výsledkoch (§ 478 ods. 2 Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky). Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca prinajmenšom vykonal pre žalovaného činnosť dohodnutú v bode 1 a 2 predmetu mandátnej zmluvy, a to v oblasti pomoci pri získavaní prehľadu o trhu v Maďarsku a o existujúcom okruhu zákazníkov a pomoci pri nadväzovaní kontaktov s týmito firemnými zákazníkmi v Maďarsku. Túto

skutočnosť v prospech žalobcu potvrdili vyššie označené maďarské spoločnosti (č.l. 61 až 69). Preto žalobcovi patrí odmena aj za splnenie ktorejkoľvek dohodnutej činnosti. Z vykonaného dokazovania síce vyplýva, že žalobca nedostatočným spôsobom informoval žalovaného ako mandanta o plnení zákazky – činnostiach dohodnutých v mandátnej zmluve, táto okolnosť však nespôsobuje neplatnosť mandátnej zmluvy, ani nespôsobuje zánik povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi dohodnutú odmenu. Ak totiž žalobca nesplnil povinnosť informovať žalovaného, vzniká žalovanému nárok na náhradu prípadnej škody, ktorú si môže uplatniť v samostatnom konaní. Krátenie odmeny zo strany žalovaného by prichádzalo do úvahy iba vtedy, ak by dokázal, že výsledok dohodnutý v mandátnej zmluve sa čiastočne alebo vôbec nedostavil z dôvodu zavinenia žalobcu. To však žalovaný počas konania nepreukázal. Pre úplnosť súd uvádza, že ak žalobca nejakým spôsobom porušil zmluvu (žalovaný sa bránil počas celého konania tým, že žalobca z dohodnutého predmetu mandátnej zmluvy mu neplnil nič), žalovaný mal možnosť od zmluvy odstúpiť – vypovedať ju podľa § 481 a nasl. Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky, čo však nepreukázal. Súd preto žalobe vyhovel. Okrem istiny si žalobca uplatnil aj 13,45% úrok z omeškania ročne z dlžnej sumy od 28.10.2001 do zaplataenia. Podľa § 301 ods. 1 Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky v prípade peňažného dlhu, ak to právny predpis nestanovuje inak, alebo sa zmluvné strany nedohodnú inak, dlžník je povinný od začiatku doby omeškania platiť úroky v miere stanovenej ročným rozpočtovým zákonom aj vtedy, ak je inak dlh bezúročný. Povinnosť platenia úrokov nastáva aj vtedy, ak dlžník svoje omeškanie ospravedlní. Medzi účastníkmi nebolo sporným, že výška úrokov z omeškania pre prípad omeškania s plnením peňažného záväzku dohodnutá nebola. Preto súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 13,45% ročne z dlžnej sumy, čo nie je v rozpore ani s maďarským, ani slovenským právom. Úrok z omeškania priznal od 1.1.2002, t.j. odo dňa nasledujúceho po zániku zmluvy, pretože mandátna zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 31.12.2001. Podľa § 478 ods. 4 Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky odmena je splatná pri zániku zmluvy. Žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením až dňom 1.1.2002 a nie dňom 28.10.2001. Súd preto v prevyšujúcej časti návrhu žalobcu ohľadne úroku z omeškania zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie. Uviedol, že nesúhlasí s napadnutým rozhodnutím a má za to, že súd po tom, čo správne zistil skutkový stav, nesprávne vec právne posúdil, keď síce použil správny právny predpis, ale tento nesprávne vyložil, ako aj na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Predmetom súdnej žaloby je zaplatenie faktúry č. X., vystavenej po údajnom plnení mandátnej zmluvy zo dňa 5.7.2001. Žalovaný v tomto konaní tvrdil, že žiadna z dohodnutých činností nebola vykonaná. Žalovaný je v stave, keď tvrdil, že nič nebolo plnené a je len samozrejmé, že žiaden dôkaz o neplnení sa nedal z jeho strany predložiť, nakoľko sa jednalo o negatívny dôkaz. Bolo na žalobcovi, aby preukázal, že niečo v skutočnosti aj plnil. Žalobca ako dôkaz plnenia z mandátnej zmluvy predložil 3 listinné dôkazy, ktoré podľa žalovaného nepreukazujú splnenie bodu 1, ani 2 zmluvy, a ktoré sa dajú vystaviť kedykoľvek, pričom boli vystavené až v priebehu konania a neboli v čase vystavenia faktúry a informácie žalovaného o plnení, pričom podľa žalovaného ani tieto listiny nepreukazujú plnenie z mandátnej zmluvy. Poukazuje na to, že obchodné meno žalobcu, uvedené v obchodnom registri, je iné, ako meno adresáta potvrdení, a teda nie je zřejmé, či potvrdenie bolo vystavené žalobcovi. Aj keby boli uvedené firmy oslovené, čo žalovaný pochybuje, nakoľko s ním nenadviazali žiadny kontakt, tak toto nemožno považovať za „pomoc pri získavaní kontaktov so zákazníkmi v Maďarsku“. Okrem toho žalobca nikdy o tejto skutočnosti neinformoval žalovaného a žalovaný o údajnom odporúčaní nič nevedel. Súd v odôvodnení rozsudku podľa názoru odvolateľa bez preukázania konštatoval, že žalobca pre žalovaného vykonal činnosti pod 1.1. a 1.2. S týmto záverom súdu nesúhlasí a má za to, že plnenie zo zmluvy nebolo preukázané. O tom, že žalobca nevykonal pre žalovaného činnosti podľa mandátnej zmluvy, svedčí okrem iného aj skutočnosť, že hoci zmluva bola uzatvorená do 31.12.2001, faktúra bola vystavená už 17.9.2001, teda v čase, keď ešte neuplynula ani polovica dohodnutej doby a žalobca neplnil a ani nepreukázal plnenie a žalovaného o ničom neinformoval. Podľa žalovaného súd rozhodol nesprávne aj o úroku z omeškania, keď zaviazal žalovaného na jeho zaplatenie od 1.1.2002, pričom podľa článku 4 bod 4.3. mandátnej zmluvy, fakturáciu vykonáva poradca najneskôr po troch mesiacoch, podľa žalobcu od skončenia právneho vzťahu, pričom bola dohodnutá lehota splatnosti 30 dní od obdržania, pričom vôbec nebolo preukázané doručenie faktúry.

Žalovaný za tohto stavu nemôže byť v omeškaní. Podľa žalovaného nebola preukázaná ani výška úroku z omeškania. Navrhuje, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol. Žiada priznať aj trovy konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, prejednal odvolanie žalovaného podľa § 212 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné len čiastočne, a to v časti týkajúcej sa výšky uplatneného úroku z omeškania. Z obsahu spisu sa zisťuje, že žalobca okrem vyúčtovanej sumy 751 122 HUF si uplatnil aj úroky z omeškania podľa slovenského práva upraveného v § 369 a § 502 Obchodného zákonníka vo výške 13,45% ročne, čo doložil úrokovými sadzbami, poskytovanými V., a. s., univerzálna retallová pobočka v D.S. Medzi účastníkmi nie je sporné, že uzavreli platnú mandátnu zmluvu, v ktorej v časti 6 bod 6.2. dohodli, že pokiaľ táto zmluva neuvádza inak, pre príslušné zmluvné vzťahy platia príslušné ustanovenia maďarského Obchodného zákonníka. Keďže mandátna zmluva je v maďarskom práve upravená v Občianskom zákonníku, aj pre ostatné právne vzťahy z toho vyplývajúce platia príslušné ustanovenia maďarského Občianskeho zákonníka, teda aj ustanovenia o omeškaní s plnením dlhu. Podľa § 301 ods. 1 Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky v prípade peňažného dlhu, ak to právny predpis nestanovuje inak, alebo sa zmluvné strany nedohodnú inak, dlžník je povinný od začiatku doby omeškania platiť úroky v miere stanovenej rozpočtovým zákonom, a to aj vtedy, ak je inak dlh bezúročný. Keďže súd v predmetnom prípade výšku úrokovej miery v zmysle zákonnej úpravy nezisťoval a žalovaný to namieta, odvolací súd postupoval podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 3 OSP a rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude potrebné v súlade s maďarským právom zistiť výšku úroku z omeškania z dôvodne uplatnenej pohľadávky, v ktorej časti odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Účastníci uzavreli mandátnu zmluvu podľa práva Maďarskej republiky, kde si v predmete zmluvy dohodli, že žalobca poskytne žalovanému 1.1. pomoc pri získaní prehľadu o trhu v Maďarsku a o existujúcom okruhu zákazníkov, 1.2. pomoc pri nadväzovaní kontaktov s týmito firemnými zákazníkmi v Maďarsku, 1.3. sprevádzanie objednávateľa na rokovania s týmito firemnými zákazníkmi, 1.4. pomoc pri stanovovaní optimálnej stratégie na rokovanie, 1.5. pomoc pri tvorbe cenových kalkulácií v rámci

ponúk a pri obsahovom stvárnení ponúk. Konkrétny spôsob, akým sa bude predmet zmluvy realizovať a aká je forma účasti žalobcu na plnení zmluvy, účastníci nedohodli. Zmluva obsahuje len veľmi všeobecné vymedzenie jednotlivých druhov pomoci, pričom zmluvná odmena bola v časti 4 dohodnutá paušálnou sumou, čo znamená, že aj pri splnení čo i len jedného bodu predmetu zmluvy vzniká žalobcovi právo na zaplatenie odmeny. Vzhľadom na takto vymedzené zmluvné podmienky bolo potrebné posúdiť, či konanie žalobcu, v ktorom telefonicky oslovil potenciálnych zmluvných partnerov žalovaného, možno subsumovať pod niektorý bod vymedzený v uzatvorenej dohode. Keďže išlo o oslovenie niektorých firiem, ktorých pozornosť bola upriamená na žalovaného, čo je v spise ich potvrdeniami doložené a nie je dôvod o ich vierohodnosti pochybovať, bolo potrebné posúdiť, či išlo o konanie, ktoré vymedzovala zmluva pod bodmi 1 až 5. Ako už bolo uvedené, zmluva žiadny spôsob realizácie, čo a v akom rozsahu treba za pomoc pri jednotlivých bodoch považovať, neobsahovala, treba potom prinajmenšom pod bodom 1.2. dohodnutú pomoc pri nadväzovaní kontaktov s firemnými zákazníkmi považovať za splnenú, aj za predpokladu, že žalovaný sa o tom nedozvedel. Ako už prvostupňový súd správne ustálil, porušenie povinnosti zo strany žalobcu informovať žalovaného nie je dôvodom pre zánik povinnosti zaplatiť dohodnutú odmenu. Potvrdenia sú adresované žalobcovi v skrátenej forme jeho obchodného mena, ako je to aj uvedené v bode 3. výpisu z obchodného registra. Keďže žalobca preukázal, že aspoň jeden bod z mandátnej zmluvy voči žalovanému splnil, dôvodne sa domáhal zaplatenia vymáhanej sumy. Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd v tejto časti odvolaniu žalovaného nevyhovел a napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP v tejto časti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP a úspešnému žalobcovi priznal trovy odvolacieho konania za dva úkony právnej služby, vyjadrenie k odvolaniu a účasť na nariadenom pojednávaní pred odvolacím súdom po 4250 Sk + 19% DPH a dvakrát režijný paušál po 190 Sk, spolu trovy odvolacieho konania predstavujú sumu 10 495 Sk. Tieto boli priznané k rukám právneho zástupcu žalobcu, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 13. mája 2008

JUDr. Margita Fridová, v. r.
predsedníčka senátu